

Ondersteuningsaanbod

Het ondersteuningsaanbod legt uit welke hulp en begeleiding wij bieden, hoe we samenwerken met andere organisaties en hoe we als school werken. We maken deel uit van het [samenwerkingsverband SPPOH](#). Het eerste deel gaat over het samenwerkingsverband, daarna gaan we in op onze school.

1. Zorgplicht

Als school hebben wij de wettelijke verplichting om ervoor te zorgen dat elk kind een plek krijgt die bij hem of haar past, ook wanneer extra hulp nodig is. Deze verplichting, de zorgplicht, geldt zowel voor kinderen die al op school zitten als voor kinderen die zich aanmelden. In overleg met ouders zoeken we samen naar de best mogelijke ondersteuning en een passende onderwijsplek. We werken hiervoor samen met het samenwerkingsverband SPPOH en andere partners.

2. Basisondersteuning Haaglanden SPPOH

Elke school geeft hulp aan kinderen die dat nodig hebben. De basis moet goed zijn. Daarom noemen we dit de [basisondersteuning](#). Alle kinderen mogen hiervan gebruikmaken. Heeft een kind extra hulp nodig, dan is dit in eerste instantie vanuit de basisondersteuning van de school. Het kan bijvoorbeeld gaan om aanbod voor kinderen met dyslexie, hulp voor kinderen die moeite hebben zich te concentreren of extra begeleiding voor kinderen met leerproblemen.

3. Extra ondersteuning

[Extra ondersteuning](#) is er wanneer een kind meer hulp en begeleiding nodig heeft dan binnen de basisondersteuning van de school kan worden geboden. Bij de inzet van extra ondersteuning wordt gewerkt met een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) om de ontwikkeling van het kind en het effect van de geboden hulp te volgen en te sturen. De extra ondersteuning wordt besproken in een multidisciplinair overleg (MDO) met de ouders en indien mogelijk ook met het kind. Soms regelt SPPOH die extra ondersteuning. Soms regelt de school dit zelf.

De extra ondersteuning kan bestaan in de vorm van een 'arrangement' of andere ondersteuning op school. Ook kan een kind worden doorverwezen naar een school voor speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs (met een toelaatbaarheidsverklaring, TLV).

4. Ondersteuningsaanbod van de school

Ondersteuningsstructuur

Het ondersteuningsteam van de MSL bestaat uit de volgende personen:

- kwaliteitscoördinator en coördinator zorgteam
- remedial teacher
- arrangementen begeleider
- begaafdheidsspecialist
- coördinator NT-2 onderwijs
- onderwijsassistent zorgteam

Sociale gemeenschap

De sfeer waarin een kind opgroeit, is van groot belang voor de ontwikkeling. De school is een leefgemeenschap van kinderen, leraren en ouders. Iedereen heeft een taak in het geheel en heeft de verantwoordelijkheid zijn of haar deel daarin zo goed mogelijk gestalte te geven. In het samenwerken is het belangrijk dat wij ons realiseren dat deze taak voor ieder een andere kan zijn en dat onze mogelijkheden daarin niet gelijk zijn.

We besteden veel aandacht aan het oefenen van vaardigheden, die met de dagelijkse omgang met elkaar te maken hebben. Conflicten komen nu eenmaal voor en het is belangrijk om te leren hoe je die tot een oplossing kunt brengen. De vrijheid van het individu wordt begrensd door de vrijheid van anderen. Daarom zijn er in de groepen afspraken, waar kinderen zich aan moeten houden. Als een kind zich niet houdt aan deze afspraken, hebben we een gesprek over het waarom van de afspraken. Als dit bij herhaling gebeurt of als er sprake is van een fysiek of verbaal geweldsincident, worden ouders van de betreffende kinderen hierbij betrokken. Het is belangrijk dat we onderscheid maken tussen onprettig gedrag dat wel hoort bij een normale ontwikkeling en een bepaalde leeftijd en gedrag dat beschadigend is voor het kind zelf of zijn omgeving.

Het volgen van de ontwikkeling van de kinderen in de school

Tijdens de hele basisschoolperiode worden de kinderen gevolgd in hun ontwikkeling. Dat gebeurt onder andere door observatie: een wezenlijke activiteit van de leraar in het montessorionderwijs. Als vervolg op de observaties bepaalt de leraar welke lesjes aangeboden kunnen worden en op welke manier hij/zij de volgende leerstap(pen) met het kind kan nemen.

Voor bepaalde delen van de lesstof, of na afronden van een deel van de leerstof, wordt soms een toets afgenomen om te controleren of de stof beheerst wordt en of het kind ook voldoende vooruitgaat. Ook worden de kinderen van groep 3 t/m 8 twee keer per jaar getoetst met methode-onafhankelijke toetsen van BOOM.

Tenminste twee keer per jaar is er een leerlingbespreking waar de vorderingen en de ontwikkeling van de kinderen worden doorgenomen. Daarnaast kunnen leerkrachten een kind ook buiten die twee momenten bespreken met de kwaliteitscoördinator.

Twee keer per jaar wordt de groepsdynamiek in de midden- en bovenbouw en het sociale welbevinden van individuele kinderen besproken.

Organisatie van zorg voor kinderen met specifieke behoeften

Er zijn kinderen die minder of juist meer kunnen dan wat gemiddeld is bij hun kalenderleeftijd. Dit is in principe geen probleem op montessorischolen waar een deels individuele ontwikkelingslijn wordt gebruikt. Toch kan er aanleiding zijn tot zorg. Door middel van leerlingbesprekingen selecteren we, naar aanleiding van signaleringen van de leraar, kinderen die extra zorg nodig hebben binnen of buiten de school. Voor een aantal kinderen wordt een handelingsplan opgezet en uitgevoerd. In eerste instantie zal dit gebeuren in de groep en wordt het plan uitgevoerd door de groepsleerkracht. Sommige kinderen komen in aanmerking voor extra ondersteuning door de remedial teacher. Bijvoorbeeld omdat ze problemen hebben met lezen en spellen en we voor hen het dyslexieprotocol volgen in de aanloop van een onderzoek of omdat ze veel problemen ondervinden met rekenen. Deze problemen worden gesignaleerd door de leerkracht en bevestigd door de methodeonafhankelijke toetsen. Dit betekent niet dat elk kind met een moeizame cognitieve ontwikkeling in aanmerking komt voor remedial

teaching. De ontwikkeling kan passend zijn door de aanleg van het kind, zoals intelligentie en ontwikkeling van executieve functies. Remedial teaching is bedoeld voor een korte en afgebakende periode.

Voor kinderen met een meer dan bovengemiddelde intelligentie, we houden grofweg een ondergrens van een IQ van 130 aan, verzorgen wij verrijkingslessen, die door daarvoor speciaal opgeleide, bevoegde leraren worden gegeven. Deze lessen zijn vooral gericht op 'leren leren' en op onderzoekend & ontwerpend leren. Leerkrachten passen voor deze kinderen ook het onderwijsaanbod in de groep aan, waarbij ze gebruik kunnen maken van de expertise van de verrijkingsdocenten.

'Zittenblijven' bestaat op een montessorischool niet. Wel kan het voorkomen dat een kind langer of korter over de onder-, midden- of bovenbouw doet, omdat het in zijn eigen tempo zijn leerweg volgt.

Als de expertise binnen de school ontoereikend is voor de begeleiding van een kind roept de school de hulp in van een orthopedagoog van de schoolbegeleidingsdienst Bazalt. Ook is er een samenwerking met andere partners uit het onderwijs of de zorg.

Binnen de Wet passend onderwijs bestaat de mogelijkheid deskundigheid vanuit het speciaal basisonderwijs (SBO) in te zetten of een arrangement aan te vragen. Hiertoe moet een uitgebreide rapportage opgesteld worden en uitvoerig worden toegelicht welke acties reeds zijn ondernomen door school en ouders.

Zoals op alle scholen zijn er ook kinderen die, ondanks alle vormen van begeleiding, meer gebaat zijn bij een school voor speciaal (basis)onderwijs. Deze kinderen worden, na ruggenspraak met de ouders, besproken met de adviseur van het samenwerkingsverband SPPOH. Samen zorgen we ervoor dat kinderen die extra ondersteuning nodig hebben een zo passend mogelijk plek in de regio krijgen.

Dit geldt ook voor kinderen die op driejarige leeftijd bij ons worden aangemeld. Ouders moeten bij aanmelding aangeven of het te verwachten valt dat hun kind extra ondersteuning nodig zal hebben. Als dat zo is zal er ook een MDO georganiseerd worden om te kijken welke ondersteuning het kind nodig heeft en of wij die kunnen bieden. Indien we die ondersteuning niet kunnen bieden begeleiden we ouders naar een passender vorm van onderwijs.

Sterke punten in onze ondersteuning

Wij volgen elk kind op individuele basis en stemmen onze begeleiding zoveel mogelijk af op zijn of haar behoeften. Het contact tussen de leraren en de kwaliteitscoördinator is laagdrempelig, waardoor er snel en effectief kan worden geschakeld.

De medewerkers die extra ondersteuning bieden, beschikken over brede expertise. Zij houden hun kennis actueel door regelmatig bijscholing te volgen en zich actief te verdiepen in ontwikkelingen binnen het onderwijsveld.

Benodigde schoolse vaardigheden

Om als kind optimaal te ontwikkelen op school is het van belang dat een kind over de volgende (schoolse) vaardigheden beschikt:

Schoolse vaardigheid	Wat houdt dit in?
<i>Zelfredzaamheid</i>	We geven montessorionderwijs in een driejaargroepensysteem. Dat betekent dat er onderwijs gegeven wordt aan een hele groep, een jaargroep, een groepje, een tweetal of individueel. Deze instructiemomenten worden afgewisseld met werkperioden waarin kinderen zelfstandig werken met materiaal of een ander soort oefening maken. We leren de kinderen om zelfstandig de juiste keuzes te maken. De mate van zelfstandigheid die nodig is om goed op onze school te kunnen functioneren vraagt meer van de ontwikkeling van executieve functies dan een klassikale schoolsetting. Het kind moet kunnen meedraaien in de routines en structuur van de groep en is in staat om (klassikale) verbale instructie op te volgen.
<i>Sociale vaardigheden</i>	Het kind kan functioneren in een heterogene groep met kinderen met verschillende leeftijden. Een kind kan op een respectvolle wijze met de andere kinderen en volwassenen omgaan.
<i>Emotieregulatie</i>	Het kind kan het gezag van de volwassenen binnen de school accepteren en een verbale gedragsaansturing opvolgen.
<i>Leerstof</i>	Het kind is in staat om de leerstof van het onderwijs te volgen zoals binnen de basisondersteuning geboden wordt.
<i>Groepsgrootte</i>	Het kind is in staat om onderwijs te volgen in een groep van 30 kinderen. Op onze school zitten er maximaal 30 kinderen in een klas. In een enkel geval, als er een groep is verdeeld of als er een bijzondere les wordt gegeven, kan de groep groter zijn.

Ambities en ontwikkeldoelen voor onze ondersteuning

Wij streven naar een ondersteuningsaanbod dat zowel preventief als passend is, zodat ieder kind zich optimaal kan ontwikkelen binnen zijn of haar eigen mogelijkheden.

Een belangrijk doel is het versterken van het eigenaarschap van kinderen over hun leerproces. Dit doen we onder andere door actuele inzichten over leren te integreren in ons onderwijs.

Daarnaast investeren we structureel in de deskundigheid van ons team. Jaarlijks organiseren we studiedagen en professionaliseringsmomenten waarmee we onze kennis verdiepen en onze aanpak blijven versterken.

4.1 Expertise in de school

Onze school heeft de volgende expertise beschikbaar:

Expertise in het team	Aanwezig (ja/nee)	Korte weergave van de inhoud
Taal, lezen en spraak	Ja/nee	Alle leraren beschikken over expertise op het gebied van taal en lezen binnen het montessorionderwijs. Binnen het zorgteam is voldoende kennis aanwezig om passende ondersteuning te bieden aan kinderen met dyslexie. Wat betreft spraak en taalontwikkeling is er basiskennis over TOS (taalontwikkelingsstoornissen) aanwezig. Voor de remedial teacher en de onderbouwleraren is deze kennis toereikend om signalen tijdig te herkennen. Andere teamleden beschikken over voldoende basis om kinderen met lichte spraak- en taalproblematiek te ondersteunen. Er is geen logopedische expertise in huis. Wanneer logopedische ondersteuning nodig is, verwijzen we ouders door naar externe professionals.
Rekenen en wiskunde	Ja	Alle leraren beschikken over expertise op het gebied van rekenen en wiskunde in het montessorionderwijs.
Gedrag	Ja	Er zijn twee gedragsspecialisten met een Master SEN-opleiding. Zij zijn inzetbaar bij vragen of begeleiding op het gebied van sociaal-emotioneel functioneren en gedrag, en ondersteunen leraren bij complexe situaties.
Jonge kind	Ja	Er zijn twee leraren opgeleid als specialist jonge kind (Master SEN). Zij zijn gespecialiseerd in de ontwikkeling en begeleiding van kinderen in de onderbouw en ondersteunen het team bij vragen over de pedagogische en didactische aanpak in de vroegste jaren van de schoolloopbaan.
(Hoog)begaafdheid	Ja	Er zijn 2 (opgeleide) specialisten begaafdheid. Er is ook kennis bij de kwaliteitscoördinator en meerdere groepsleerkrachten. Regelmatig wordt er een nascholing voor het team georganiseerd.
Moeilijk leren	Nee	Onze ervaring is dat kinderen die niet in staat zijn om instructie aan een (hele) groep te volgen moeilijk tot ontwikkeling komen in ons onderwijs. Een kind moet in staat zijn om, na goede instructie en begeleide inoefening, zelfstandig aan het werk te zijn.

		Er zijn mogelijkheden voor individuele instructie, naast de groepsinstructies, maar er is geen sprake van individueel onderwijs.
Motoriek	Ja	Eén van onze leraren is gespecialiseerd in Motorische Remedial Teaching (MRT).
Meertaligheid en NT2	Ja/nee	Er is een specialist NT2 en er is kennis over meertaligheid. Er is geen formatie om, buiten de basisondersteuning, les te geven in de Nederlandse taal.
Leren leren	Ja	Het team is bezig met het implementeren van lessen over leren.
Kwalificaties zoals autisme en ADHD	Ja	Binnen het zorgteam is ruime kennis aanwezig over uiteenlopende kwalificaties die bij kinderen kunnen voorkomen. Onze ervaring leert dat het montessorionderwijs vaak goed aansluit bij kinderen met een kwalificatie, mits zij kunnen functioneren in een groep met een normale groepsgrootte, waarin visuele en auditieve prikkels aanwezig zijn, en zij (sociaal) voldoende zelfredzaam zijn.

* Binnen onze school is expertise op verschillende niveaus aanwezig: sommige kennisgebieden worden door alle leraren gedeeld, andere door een aantal of slechts enkele collega's. De school is actief gericht op het delen en uitbreiden van expertise, zodat we gezamenlijk blijven groeien in onze professionaliteit.

Expertise wordt ontwikkeld door het volgen van aanvullende opleidingen, teamscholing tijdens studiedagen of teambijeenkomsten, het bijwonen van lezingen (intern of extern) en via mondelinge overdracht in de dagelijkse onderwijspraktijk. We baseren ons hierbij op inzichten over leren en gedrag die voortkomen uit wetenschappelijk onderzoek.

De aanwezigheid van expertise binnen het team betekent dat collega's elkaar kunnen adviseren en ondersteunen. Dit wil echter niet zeggen dat we alle problemen zelfstandig kunnen oplossen. Wanneer nodig, doen we een beroep op externe deskundigen om de juiste ondersteuning te bieden.

4.2 Onderwijsaanbod van de school

Onze school heeft het volgende onderwijsaanbod beschikbaar:

Didactisch aanbod	In kernwoorden
Preventief signaleren op leerontwikkeling	Kinderen worden gevolgd in hun ontwikkeling door de groepsleerkrachten. Zij doen dat door middel van observaties tijdens instructies en tijdens begeleide inoefening en als kinderen onbegeleid zelfstandig werken.
Aanbod (ernstige) rekenproblematiek	Als er sprake is van ernstige rekenproblematiek, komt een kind in aanmerking voor ondersteuning op zorgniveau 2 in de groep en, kortdurende,

	ondersteuning op zorgniveau 3 door een remedial teacher of een medewerker die onder haar supervisie werkt.
Aanbod extra uitdaging	Montessorionderwijs is zeer geschikt voor kinderen met een (hoog-)begaafd profiel, mits zij geen sterke belemmering ondervinden door hun executieve functies. Het uitdagende onderwijs wordt gegeven in de groepen. Daarnaast zijn er contactmomenten waarop peers elkaar kunnen ontmoeten en samen kun werken aan uitdagingen op gebied van probleemoplossend leren.
Aanbod versterken van de motoriek	Geen structureel aanbod. Afhankelijk van de formatie proberen wij om wel om een MRT aanbod te realiseren.
Aanbod dyslexie	Het dyslexieprotocol wordt gevolgd.
Aanbod meertaligheid	Onze school biedt geen tweetalig onderwijs. Het onderwijs vindt plaats in het Nederlands, met aandacht en waardering voor de meertalige achtergrond van kinderen.
Pedagogisch aanbod	In kernwoorden
Aanbod gericht op het versterken van het pedagogisch klimaat	Een deel van de bijscholing is gericht op het op peil houden en, indien nodig, het versterken van de kennis en vaardigheden bij leraren op gebied van pedagogisch klimaat.
Preventief signaleren op sociaal-emotionele ontwikkeling en gedrag	Groepsleerkrachten signaleren gedrag in de groep en in de vrije ruimte. Daarnaast voeren zij regelmatig gesprekken met kinderen. Als er bijzonderheden worden gezien, worden die besproken met ouders en, indien nodig, de kwaliteitscoördinator.
Aanbod versterken sociaal-emotionele ontwikkeling en welzijn	We maken gebruik van de montessoripedagogiek en KIVA.
Aanbod versterken sociale vaardigheden en weerbaarheid	We maken gebruik van de montessoripedagogiek en KIVA.

4.3 Netwerkpartners van de school

<i>We werken als school samen met de volgende netwerkpartners:</i>	
Netwerkpartner	Betrokken bij de school (ja/nee)
Speciaal Basisonderwijs	Ja. Indien nodig nemen we contact op met SBO Het Avontuur.
Speciaal Onderwijs	Nee.

	Indien nodig kunnen we wel expertise aanvragen.
Adviseur passend onderwijs	Ja
Schoolmaatschappelijk werk	Ja
Leerplichtambtenaar	Ja
Jeugdgezondheidszorg, schoolarts, schoolverpleegkundige	Ja
Jeugdhulppartner	Ja
Politie/wijkagent	Ja
Logopedie	Nee
Fysiotherapie	Nee

4.4 Het schoolgebouw

Deze fysieke ruimten zijn binnen onze school aanwezig voor extra ondersteuning en toegankelijkheid van kinderen met een beperking.

Fysieke ruimten*	Aanwezig in de school (ja/nee)
Rolstoelvriendelijk	Ja
Invalidetoilet	Ja
Voorzieningen doven/slechthorenden	Nee
Voorzieningen blinden/slechtzienden	Nee
Gespreksruimte	Ja
Therapieruimte	Nee
Verzorgingsruimte	Nee
Time out ruimte	Nee
Lift	Ja

*Er zijn een paar ruimten in de school waar ambulant begeleiders, afhankelijk van dag en tijd (dus beschikbaarheid), terecht kunnen voor de begeleiding van een kind.